UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F. co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]: tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi. omnibusq[ue] euangelica documenta ...

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De eade[m] materia s[i]c[ut] de suffragijs. sermone. xxvj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70359

Visual Library

Quarto nocꝫ ſi qḋ potuit ſolui in vita vł
cito poſt mortē/mandauit ſolui tardius.
Vñ meliꝰ faciūt q̇ in vita ſoluūt teſtamē-
tū ſuū/vel anteq̄ꝫ bona ad heredes perue
niāt.qꝛ modicū in vita ſuffragij plꝰ valet
q̄ꝫ multa poſt mortē: ⁊ q̄nto citius/tanto
meliꝰ. Quinto nocet ſola negligētia ꝓcu-
ratoris ſiue executoris/ad hoc vt diutius
ibi moreť:qꝛ nec ex oꝑe operato qḋ nō eſt/
nec ex oꝑe operante executoꝝ liberať:ſm
Petrū vbi ſ. Cōcordat in p̄dictꝭ ⁊ Tho.
in.vj.q̇dli.q.iij. Eſt tn̄ notandū ꝙ execu-
tori imputať ad pcm̄ mortale: ⁊ cōſequē
ter ad dānationē/ſi nō exequiť voluntatē
defuncti. Vñ etiā legiť in legēda de mor-
tuis in fi. Miles quidaꝫ in bello Caroli
magni cū mauris pugnaturus rogauit co
gnatū ſuū/vt ſi in bello moreretur/equū ſu-
um venderet ⁊ p̄ciū pauperibꝫ daret. quo
mortuo cū equꝰ nimis ſibi placeret/eū ſi-
bi retinuit: ⁊ poſt modicū tp̄s defunctus
tanq̄ꝫ ſol fulgēs apparuit dicēs. Cognate:
bene ꝑ octo dies me feciſti pati penas in
purgatorio ꝓpter equū:cuiꝰ preciū vt di-
xerā pauperibꝫ nō dediſti:ſed impune nō
feres. Hodie eīm ferent aīam tuā in infer
nū diaboli: ⁊ ego purgatꝰ vado ad regnū
dei. Ad qḋ ille nos ꝑducat qui viuit ⁊ re
gnat in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ De eadem materia: ſcꝫ de ſuf fragijs. Sermo xxvj.

Quaſi a facie colubri ⁊c̄. Dicto de duobus
punctꝭ materie de ſuffragijs/
ſequiť mō videre de alijs tribus ſupra ſer
mone primo notatis. Et primo ꝑ q̄s ſuf
fragia facta pſint. Circa ḡ tertiū punctū
vicꝫ de ꝑſonis facientibꝫ ſuffragia/queriť
ꝑ quas ꝑſonas ſuffragia facta pſint: Cir-
ca qḋ notandū ſm Pe.de.pal.in.iiij.ſen.
diſ.xlv.q.j.ar.j.ꝙ in hac materia ſūt q̇nq̄ꝫ
cōcluſiones. ¶ Prima cōcluſio eſt:ꝙ per
vnū viuū facta pſunt alteri viuo ꝓpt cha-
ritatis vnionē,etiā ſic pdeſt bonū factum
alij bono:ſm illud. Sanctoꝝ ꝯmunionē.
Et pſ. Particeps ego ſum oim̄ timentiū
te. Da exēplū naturale de corꝑe naturali
in q̇ oīs comeſtio pdeſt oībꝫ mēbris:quia
vna eſt oim̄ fideliū vlis eccleſia charitate
ꝯiuncta:q̇ eſt ſocietas ⁊ amicitia ſpūalis.
Vñ ſicut q̄ñ cōtracta eſt ſocietas oim̄ bo-
noꝝ inter aliq̄s:quicq̇d vnꝰ lucrať/oibꝰ
eſt cōe:ſic ⁊ hic ſpūaliter.nō autē pctōri:q̇
nō eſt de corꝑe chr̄i/ſed mēbrū diaboli:qꝛ
nō eſt cōmunio chr̄i ad belial. Vñ exiſtēs
in pctō mortali etiaꝫ nō excōicatus:nō eſt
ꝑticeps alicuiꝰ boni:qḋ fit in eccl'ia ꝑ vni-
onē/cū ſit mēbrū p̄ciſum a corꝑe qḋ nō re
cepit influentiā ab aīa. Scḋo mō ꝑ mo
dū intētionis pſunt ſuffragia oibꝫ etiā ma
lis p quibꝫ eccl'ia intēdit orare/niſi ſint ex
cōicati:p quibꝫ eccl'ia nō intēdit orare pu-
blice/ſed priuate. Vñ ſicut ſeruꝰ cōis plus
acq̇rit illi dn̄o cui nominatim ſtipulať/q̄ꝫ
alijs:qꝛ obligatio illi queriť inſolidū. Si
miliť ī iuſſu dn̄i vniꝰ vel ex re ipſiꝰ/ſeruꝰ
cōis acq̇rat illi/ſpēaliter acquiriť. Sic eſt
in ꝓpoſito. Nō ſolū eīm papa/ſed q̇libet dꝫ
ſe reputare ſeruū ſuoꝝ dei.ſic̄ ſcribit Ra-
banꝰ in.ij.plo.machabeoꝝ. Vñ illi ſpēali
ter pdeſt cui intēdit/etiā pctōri:cui ita po
teſt intēdere ſicut iuſto;ſꝫ nō ꝑ modū me-
riti.ſm illud. Ne forte non ſufficiat nob̄ ⁊
vobis.qꝛ nullus pōt alteri mereri primā
grāꝫ niſi chr̄s.vt pꝫ in ꝑuulis baptizatꝭ.
Vñ Eze.xiiij. Si fuerint coram me Noe
Daniel ⁊ Job:aīas filiorū nō liberabūt.
Sicut alteri ſtipulari nemo pōt niſi q̇ eiꝰ
iuri ſubiectꝰ eſt.ſicut pať filio:aut ecōuer
ſo.l.ſtipulatio.iſta.§.alteri.ff.de ver.obli.
Vñ chr̄s mereť nobis ſicut filijs:et vnus
bonꝰ alijs ſicut ſeruꝰ dn̄is.ſed malis ſicut
extraneis:niſi merito cōgrui forte.vel per
modū impetratiōis ſic. Qꝛ niſi Stepha-
nus p Paulo oraſſet/Paulus ſaluꝰ nō fu
iſſet:vt dicit Aug. Et de Carolo magno
audita eſt vox. Egidij merito Caroli pec
cata dimitto. Et ſic pdeſt recipi ad benefi
cia in ſpēali alicuiꝰ hoīs/vel multitudīs.
ſiue ſic receptꝰ ſit pctōr:qꝛ tūc receptus fit
ꝑticeps ꝑ intētionē/q̇ nō erat ꝑ vnionē. ſi
ue ſit iuſtꝰ:qꝛ plꝰ fit iuſtꝰ q̄ꝫ impiꝰ. ¶ Se
cūda cōcluſio eſt:quō ſuffragiū viui pro-
deſt mortuo: Rn̄deo ꝙ pdeſt. Primo q̇dē
ꝓpter charitatis vnionē:qꝛ charitas nūq̄ꝫ
excidit.j.Coꝝ.xiij:licet amicitia politica
pereat ſm ph̄m. Et ſic oīa bona bonoꝝ p
ſunt mortuis/etiā ſi fiāt p viuis:ſic̄ miſſa.
de cele.miſ.c.ij.vbi dr̄. De eadē die miſſas
audiāt p ſalute viuorū ⁊ etiā defunctorū.

Scđo ꝓpť intentionē/qꝛ viuūt in memo
rijs viuoꝝ:⁊ ſic oēs miſſe eis ꝓſūt in qbꝫ ē
vnū memēto ꝓ mortuis. nō ſic aūt alia bo
na/in quibꝫ nō ferť intētio ad defunctos.
Nec obſtat. Bti mortui q̄ in dn̄o moriun
tur. Apoc. xiiij. qꝛ illi in quibꝫ p̄nceps mū
di huiꝰ tp̄e exitus nō habet quicq̃ nec pe
nā nec culpā. ſicut btūs Martinꝰ: ſtatim
ſunt beati in re/nec egent ſuffragijs. Qui
ꝟo ſic in dn̄o moriunť ꝙ ſupedificauerūt
lignū/fenū ⁊ ſtipulā: ſaluabunť. ſic tamē
quaſi ꝑ ignē. j. Coꝝ. iij. ⁊ bti nō in re/ſed
in ſpe. ſicut etiā omni tp̄e p̄cioſa in conſpe
ctu dn̄i mors ſctōꝝ eiꝰ. etiā ante apertōez
celi in ſpe ⁊ nō in re. ¶ Tertia ꝯcluſio: an
ſuffragia ꝑ malos facta ꝓſint: Rn̄deo re
gulariter ꝙ nō: qꝛ vt dicit Greg. Cū is q̄
diſplicet ad intercedendū mittiť: irati ani
mus ad deteriora ꝓuocať. Sꝫ ꝓſunt Pri
mo ex ope opato: vt miſſa mali tantū va
let q̄ntū boni: ſicut ⁊ baptiſmus. Et ſic ni
hil ꝓdeſt niſi ſacr̄m noue legis: vł aliud ſa
cramētale/vt aqua bn̄dicta et exorciſmꝰ:
nō autē oꝛō/ieiuniū/⁊ elemoſyna. Et hoc
quidē dicit de miſſa mali ſacerdotis. In
tellige ꝙ nō ſit p̄ciſus ab eccl̄ia: alioquin
potiꝰ nocet taꝫ illi q̄ celebrat q̄ꝫ illi ꝓ quo
celebrať/ſi ſcienter iniūgit illi vt celebret.
Vide de h in. c. vr̄a. de coha. cle. et mulie.
⁊. xxxij. diſ. verbū. Vel dic ꝙ nō eſt drn̄tia
inter p̄ciſum ⁊ nō p̄ciſum. Si em̄ aliq̄s cō
mittit ſibi celebrare ⁊ ſit i mortali: peccat
ꝯmittēs ſi ſcit illū in mortali/ſiue ſit p̄ci
ſus ſiue nō. Si aūt nō cōmittit ſibi ⁊ ille
motu ꝓꝓ̄o celebrat ꝓ illo: valet ſibi ex ope
re opato/nō ex ope operāte: ſiue ſit p̄ciſus
ſiue nō. Scđo ex ope operāte vl̄is eccl̄ie/
cuiꝰ miniſter eſt pctōꝛ nō p̄ciſus: al̄s nō
eſt miniſter q̄ dic̄ vigilias ꝓ mortuis. nec
ſolū vigilie curati ꝓſunt parochianis ſuis
quoꝝ eſt publica ꝑſona/ſꝫ etiā extraneis/
reſpectu quoꝝ eſt priuata ꝑſona: qꝛ eſt mi
niſter nō ſolū huiꝰ particularis eccl̄ie/ſed
etiā vl̄is eccl̄ie: cuiꝰ oēs boni ſunt mēbra.
Tertio ex ope opante eius q̄ rogat vł mā
dat ꝓ ſe fieri: ſicut bonꝰ dn̄s ꝑ malū ſeruū
faciēdo elꝫnas/mereť ⁊ ſatiſfacit. qꝛ q̄ per
aliū facit/ꝑ ſeip̄m facere videtur. Sicut
chr̄s ꝑ malos miniſtros benedicit ⁊ bapti
zať. Vn̄ dicit tex in. c. vr̄a. de coha. cleri. ⁊
mulie. Nō pōt aliq̄s q̄ntumcūq̄ pollutꝰ/
diuina polluere ſacr̄a: q̄ purgatoria cūcta
rū cōtagionū exiſtunt/qualiſcūq̄ em̄ ſacer
dos ſit: q̄ ſctā ſunt coinq̄nari nō pn̄t. Hoc
aūt intellige/qn̄ is q̄ rogat ignorat mini
ſtrū quē rogat eſſe maluꝫ. ⁊ ſic ſuffragia a
defunctiſ mādata vel petita ꝑ malos exhi
bita eis ꝓſunt. Nec obſtat ꝙ malus nō po
teſt ſatiſfacere ꝓ alio: qꝛ veꝝ eſt p̄ncipal̄r/
ſed inſtrumētaliť ſic. Quarto ex ope opan
te alteriꝰ mādatis: vtputa executoris. vel
alterius ꝓpť eandē rōnem. ſicut papa mā
dauit fieri ſolēnes vigilias ꝓ defūcto ſum
mo pōtifice. de elec. vbi maius. li. vj. Pōt
etiā quis ſubito ꝓ ſe ⁊ ꝓ alijs oꝛōnes iniū
gere: ⁊ etiā cōfeſſoꝛ penitēti ꝙ pro ſe oret.
Quinto ex ope operāte miniſtri: quia ipſe
operať aliq̄ mō. Vn̄ ſi p̄latus malus iniū
gat bono ſubdito dicere pſalteriū pro aliq̄
viuo vel mortuo: et bonꝰ ſubditus dicat/
al̄s nō dicturus: intendēs ꝓ illo dicere in
ſpēali ꝓ quo ſibi iniunctū eſt/vel ꝓ quo in
iungēs intēdit: ꝓdeſt illi: ⁊ ſi nō ex intētio
ne mādātꝫ/tn̄ mādatarij. Si aūt ſubditꝰ
diceret/nō intēdēs ꝓ alio niſi ꝓ ſeipſo/ad
expletionē obediētie: tūc nō ꝓdeſſet extra
neo illi ꝓ quo iniūgēs intēdebat/nec expri
mebat: nec ex intētione mandantis q̄ indi
gnus eſt: nec mādatarij q̄ hoc nō intēdit:
ſed ſolū ꝓpť charitatis vnionē q̄ eſt in ex
eq̄nte: al̄s aūt general̄r nō valēt ſuffragia
ꝑ malos. vt dictū eſt in p̄ncipio ſermonis
huiꝰ. qꝛ cūꝫ is q̄ diſplicet ad intercedendū
mittiť. vbi ſup̄. Qđ verū eſt ꝑ modū vnio
nis: qꝛ vnitus nō eſt, nec ꝑ moduꝫ meriti:
qꝛ nō mereť. ſed q̄nq̄ ꝑ modū impetratio
nis ꝓſunt: qꝛ oꝛō pctōꝛis q̄nq̄ eſt impetra
tiua ꝓ ſe ⁊ alijs. vt ptꝫ in miraclis q̄ q̄nq̄
fiūt ꝑ ipſos ad cōuerſionē infideliuꝫ. ſicut
Judas q̄ cū alijs apl̄is ſanabat īfirmos.
Sꝫ plꝰ valet ſuffragiū boni bono: qꝛ oībꝫ
modis poſt modū plus boni malo q̄ ꝑ
modū frequētis impetratiōis. qꝛ volunta
tē timentiū ſe faciet etiā ꝓ indignis. Ter
tio mali ꝓ bono. Quarto mali ꝓ maloꝝ
nō tantū nec tā freq̄nter: qꝛ deus pctōꝛes
non exaudit. Joan. ix. ſic. ſ. ſicut iuſtos.
¶ Quarta ꝯcluſio eſt: an ſuffragia ꝓſint
facientī ⁊ quidē ad merendū: Si ſit in cha
ritate/nō minus ꝓſunt q̄ꝫ ſi ꝓ ſe fierēt. ſm̄
illud. Oꝛatio mea in ſinu meo cōuertet. ⁊
q̄nq̄ plus mereť hō celebrando ꝓ alio q̄ꝫ

ꝑ ſe:qꝛ maiori feruore charitatis accēſus videt qui ſcintillas emittit ad alios:ꝛ maxime ad inimicos. Dñs em̄ conuerſus eſt ad pniam Job/cū oraret pro amicis ſuis. Scḋo ꝓdeſt ad ſatiſfaciēdum directe:qñ ille ꝓ quo fit/aut non indiget: vt qꝛ ſaluatus. aut capax nō eſt:vt q̇a dānatus. Qñ faciēs eſt talis intētionis in habitu ꝙ ꝓ ſe faceret ſi crederet non ꝓficere illi ꝓ quo intendit. Vñ Mat.x. Et ſiquidē fuerit ibi filiꝰ pacꝫ:reſidebit ſuꝑ illū pax vr̄a. ſin aūt/ad vos cōuertet. Tertio indirecte ꝑ illuꝫ cui ſuffragiū ꝑſtat:q̇ tenet orare ꝓ faciente ſuffragiū:al's eſſet ingratus nō reddēs antidota. Et ſic eſt meliꝰ orare ꝓ mortuis q̄ꝫ ꝓ viuis:q̇a mortui qñ erunt in ꝑadiſo/ſciunt illos q̇ ꝓ eis orauerunt. ꝛ etiā ꝓ eis orabūt/ſi ſuffragātes ꝓpter pctm̄ ſuū illis nō ꝓfuerūt:qꝛ amicitia ꝯſiderat affectum plꝰ q̄ꝫ effectū. ꝛ ſunt in charitate ꝑfecta ꝑ quā orō eoꝝ expſſa exaudit. Viuꝰ aūt ꝓ q̊ ſuffragiū facio/forte ignorat:ꝛ ſic nō orabit ꝓ me. Itē forte eſt pctōr/ꝛ ſic parū valebit mihi orō ſua. aut ſi eſt iuſtus:nō tñ in via ſemꝑ ad votuꝫ exaudit. ¶ Quarto non ꝓdeſt ad ſatiſfaciendū directe: vt ſi eſt mihi iniunctū vnū pſalteriū/ꝛ tibi aliud: dicendo ꝓ te vnū/adhuc ſum obligatus ꝓ me ad vnū:ſicut ſi debemꝰ ego ꝛ tu quilibet Titio decem ſoluēdo ꝓ te/adhuc maneo obligatus ꝓ me. ¶ Quinta cōcluſio eſt:an obſit defūcto ſi omittant ſuffragia ab eo mādata. Et quidē nec quo ad meritū totū in hac vita cōparat reſpectu cuius bona volūtas ꝓ facto reputat. Scḋo nec quo ad pene intētionē:qꝛ pena illa cū aīa egredit/ſic ſibi taxat:ꝙ nec auget nec diminuit. Tertio nec q̊ ad ꝑpetuatiōeꝫ. Si em̄ aliq̇s ſit in carcere ꝓ debito qḋ aliȷ̄ ſoluendū cōmiſit:alio nō ſoluēte/ꝑpetuo ibi tenebit/niſi ꝑ ſe ſoluat. Sed ſi ꝑ ſe manendo i carcere ſolueret: ſolutiōe ꝑacta/etiā ꝓcuratore nō ſoluēte ea fctā:libaret. ꝛ ſic ē h. Sꝫ ſi q̇s mādat ſolui fore facta ꝛ nō ſoluant:ſi fuerit in mora ſoluendi in vita et nō penituit/dānat:retinēdo opꝰ mercēnariȷ̄ vſq̄ꝫ mane. Si autē nō fuit in mora vel penituit:tūc nō dānabit/ſed ſtabit in purgatorio minꝰ ꝑ h ꝙ ſolui mādauit: q̄ꝫ ſi ꝑ obliuionē venialē nō ſoluiſſꝫ nec ſolui mādaſſet. Quarto nocet ſi qḋ potuit ſoluere in vita vel cito poſt mortē:mandauit ſolui tardius. Vñ melius faciūt qui in vita ſoluūt teſtamentū ſuū: vel anteq̄ꝫ bona ꝑueniāt ad heredes:qꝛ modicū in vita ſuffragiȷ̄ plus valet q̄ꝫ multa poſt morteꝫ:et q̄nto citius tāto meliꝰ. Quinto nocet ſola negligētia ꝓcuratoris:ad hoc vt diutiꝰ ibi moret:qꝛ nec ex opere oꝑato qḋ nō eſt nec ex oꝑe operante executoꝝ liberat. ipe tñ executor dānat aiam ſuaꝫ ſi nō exequit ꝛc. ¶ Nota exēplū vltimū qḋ habet in legenda de mortuis in fine. Sicut dñs pōt excōicari iuſte qñ citatus miſit ꝓcuratorē qui nō cōparuit:cū ſit ꝯtumacia vera vel ꝑſumpta:ex q̊ citatus nec ꝑ ſe nec ꝑ aliuꝫ cōparuit. Sed qñ ꝓcurator diē accipit:et ipſe citatus eſt ꝛ nō dñs:licꝫ noīe dñi. ꝓpt cuiꝰ cōtumaciā dñs excōicari nō debꝫ:cū nō ſit cōtumax ipſe q̇ citatus nō eſt:licet fuerit negligēs eligendo talem:qꝛ ꝓ negligentia ſiue cōtumacia nō debet q̇s excōicari. Sꝫ iſte mortuꝰ eſt obligatus ꝑ ſe. vñ ſi nō ſoluat ꝑ ſe vl' aliū:detinebit quouſq̄ꝫ ſoluerit ꝑ ſeipm̄. ¶ Circa quartū punctū vicꝫ q̄ntū ſuffragia ꝓſint:ſunt q̇nq̄ꝫ cōclucluſiones. ¶ Prima ꝙ nō tantū ꝓſunt illi ꝓ quo nō fiūt q̄ntū illi ꝓ quo ſpecialiter fiunt:ꝛ ex intētione. Ex q̊ em̄ ſm illū modū ꝓſunt ſuffragia defunctis ſcḋm quē viuis. qꝛ plus valet viuo ꝓ q̊ fit determiate q̄ꝫ aliȷ̄s:ſic ꝛ mortuo:nō obſtāte exemplo poſito de luce ꝛ doctrina:qꝛ talia nō operant ſm intentiōeꝫ:ſed ex neceſſitate nature. ¶ Scḋa ꝯcluſio eſt:ꝙ ſuffragiū factū ꝓ multis:tantū valet q̄ntū ad gaudiū cuilibꝫ:q̄ꝫtū ſi ꝓ q̊libꝫ fieret:qꝛ charitas de q̄ ſcḋptū ē:ꝙ nō q̄rit q̄ ſua ſūt cōia ꝓpriȷ̄s:ꝛ nō ꝓpria cōib' anponit. Vñ ſic religioſus bñ diſpoſitꝰ plus gaudet de legato facto cōitati q̄ꝫ ō legato ſimplicit ſibi facto:ſic ibi. Sed q̊ ad liberatōeꝫ nō ꝓ ſe:ſicut etiā debitū ſolutū ꝓ mltis:oīm debitū attenuat ſed nullū ex toto liberat:cuꝫ tñ poſſet pro vno ſolutū ipm̄ ex toto liberare:vt ſi tātū ſoluant ꝓ oīb' q̄ꝫtū q̊libet ꝑ ſe:ſed ꝑ accñs pōt tantū valere:vt dicet in ſeq̄nti ar. Eſt aūt hic dubiū:qꝛ dicunt doctores:ꝙ ille q̇ eſt in maiori charitate plus gaudet de ſuffragio facto ꝓ alio q̄ꝫ gaudeat ille ꝓ q̊ fit. Hoc em̄ vno mō eſt verū:alio mō eſt falſum. Suffragiū em̄ eſt bonū facientis in

ꝙntū eſt actus eiꝰ bonus/reddens ipm cō
mendabilē ⁊ acceptū coram deo: ⁊ eſt bo-
nū eiꝰ ꝓ quo fit/inꝙntū pro eo ſatiſfacit.
Quantū ad primā bonitatē plus gaudet
de ſuffragio ille q̇ eſt in maiori charitate/
ꝙ̄ ille ꝓ quo fit. q2 cū ⁊ illo mō ſuffragiuꝫ
nō ſit magis bonū vnius defuncti ꝙ̄ alte
rius: ſed ſit bonū ſolius faciētis/de eo tā-
ꝙ̄ de equali bono: plus gaudet ille q̇ plus
habet de charitate. Sed ꝙntū ad valoreꝫ
ſcōm: cū ille valor ſit bonū illiꝰ ſolius pro
q̊ fit/⁊ vnicuiq3 magis eſt amabile ꝓpriuꝫ
bonū ꝙ̄ alienū: idō ꝙntū ad iſtam cōſidera
tionem plus gaudet de ſuffragio ille pro
q̊ fit/exiſtēs in minori charitate/ ꝙ̄ ille ꝓ
quo nō fit: dato ꝙ ille ſit i maiori charita-
te. ¶ Tertia concluſio eſt: ꝙ hn̄s ſpeciale
ſuffragium ⁊ cōe/citius liberaꝛ ꝙ̄ hn̄s tm̄
cōe: licet gaudiū ſit cōe mō quo dictū eſt.
In die aūt aiaꝝ nō debet principalitꝛ dici
miſſa nec ꝓ patre nec ꝓ matre: ſed ꝓ oibꝰ
fidelibꝫ defunctꝭ. ſicut qḋ dandū eſt pau-
peribꝫ nō dandū eſt amicꝭ carnalibꝰ magꝭ
ꝙ̄ aliis. Pōt tn̄ quis ſecūdario ſpēalitꝛ in-
tendere ſuos charos/⁊ ꝓ eis ſpēaliter face
re oblationē: ſed debēt fieri miſſa ⁊ officiū
principalr̄ ꝓ oibꝫ. Sed q̄a diuites plures
elemoſynas faciunt: inde eſt ꝙ elȳna quo
ad ſuffragia plus ꝓdeſt diuiti ꝙ̄ pauperi
ꝑ accidens: q2 plus teneñꝛ orare beneficia
ri ꝓ factoribꝫ ſuis ꝙ̄ ꝓ aliis: al's eſſent in-
grati. ¶ Quarta cōcluſio eſt: ꝙ qñ fiunt
ſpecialia ⁊ multa ſuffragia ꝓ illo q̇ non in
diget: vtputa q2 iam eſt in glīa/vel q2 mi
nus indiget: qñ ſupeſt diuidiꝛ indigētibꝰ:
vt nō petentiū ꝑtes petentibꝫ accreſcāt. ſi
cut Aug. dicit in regula. Cuꝫ quis ſuis fi
liis aliquā cōtulerit veſtē: ſit in ꝑtāte pre-
poſiti/vt in rem cōem redactū cui neceſſe
fuerit ꝓbeatur. Sic deꝰ nō indigēti datū
dat alii indigēti. qḋ verum eſt in miſſa de
Requiē: in qua debet eſſe talis intētio di
centis/vt ceteris ꝓſit ſi illi ꝓ quo fit nō ꝓ-
ſit. Sed in miſſa de viuis: vt ſi celebretur
de beata virgine ꝓ patre meo: magis cele
braturus ꝓ me ꝙ̄ pro quocunq3 alio viuo
vel mortuo. ſi ſcirē ei non ꝓdeſſe: orō mea
in ſinu meo cōuerteꝛ/nō alioꝝ purgando
rū. ſm̄ illud Mat. x. ſin autē/ad vos reuer
tetur. ¶ Quinta cōcluſio eſt: vtrū valeāt
tantū ſuffragia ſucceſſiue ꝯtinuata/ꝙntū
ſimul multiplicata: vtputa vnū triceſima
le continuatū/quantū. xxx. miſſe vno die
a. xxx. ſacerdotibꝫ dicte. et ſilr̄ annuale/ꝙ̄
trecente ſexaginta ſex miſſe vna ebdoma
da a diuerſis ſacerdotibꝫ dicte: et ſic de a-
liis. Dicendū ꝙ tantū ⁊ plus valēt ꝙntuꝫ
ad meritū inſtituētis: q2 magis eſt ad ho-
norē dei ꝯtinuando taliū anniuerſarioꝝ:
et hoc cōſiderās eccl'ia/ea rōne ſtatuit ſic.
Sed ad celeriorē liberationē a purgato-
rio ⁊ citius videndū deū/plus valet acce
lerata multiplicatio: q2 ſacratū in ꝓpoſito
habitū/nunq3 valet tantū ad pene remiſſi
onē ex opere opato/ꝙntū actu exercitum.
Sicut ptꝫ in baptiſmo flaminis/q̇ non re
mittit totā penā ſicut baptiſmꝰ fluminis.
Sic etiā miſſa nōdum celebrata ex opere
operato/nō poteſt habere tantā efficaciaꝫ
quantā habet iam celebrata. Et forte nō
tādiu eſt ille māſurus in purgatorio ꝙ vl
tima miſſa anniuerſarii ꝑpetui cātetur et
eū liberet. Neutrū eſt ergo condēnandū:
q2 vtrūq3 bona intētione fieri pōt. ⁊ anni
uerſariū/vt deꝰ clarius videatur ꝑ opus
ſibi honorificū. ⁊ multitudo miſſarū a di-
uerſis ſimul dicendarū: vt deus citius vi
deaꝛ. Et non ſolū ꝓ amore ſui: ſed etiā ne
diutius maneat vel torqueaꝛ. ¶ Quātū
ad quintū de liberatiōe a ſuffragiis/ſunt
q̇nq3 cōcluſiones. ¶ Prima ꝯcluſio: ꝙ ſol
uens ꝑ aliū liberaꝛ ſicut ſoluēs ꝑ ſeipſum/
etiā ſi ꝑſone induſtria ſit electa: quia nō re
fert quid exequi ꝓ quibꝫ fiat/nec ꝑ quem
fiat: dū tn̄ eque bn̄. Eſſet autē ꝓſumptuo
ſus q̇ teneꝛ ad ſuffragia/ſi putaret orōneꝫ
ſuā meliorē oibus alioꝝ: ſicut phariſeus.
Vn̄ ſi miſſam quā debeo/ꝓcuro dici per
aliū: liberatꝰ ſum/ſic̄ ſi ꝑ me ipm dixiſſem.
⁊ ſic de aliis. ¶ Scḋa cōcluſio eſt: ꝙ libe
ratur q̇s/ſoluendo ſuffragia cū alio/ſicut
ſolus: nō ſolū ſoluēdo duplr̄. Vt ſi dicam
vnū pſalteriū tecū/⁊ tu aliud mecū/cū q̇-
libet teneaꝛ ad vnū. q2 hoc dubitatōeꝫ nō
habet cū hoc nihil minꝰ ſoluaꝛ a duobꝰ ſi
mul quaſi ſi ſolueretꝛ a quolibet ꝑ ſe: imo
ſi ſoluaꝛ etiā a duobꝫ ſimul ſimplū. Vt ſi
ſint duo quoꝝ q̇libet debet ꝓ mortuo pſal
teriū: dicāt ſimul ꝓ illo vnū pſalteriū. Ob
apparet ꝯſimile de horis canonicis/ad q̄s
quilibet inſolidū ⁊ per ſe tenetur: et tamē
ſimul oēs dicētes liberātur. Sicut etiam

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

oẽs ſil' audiẽtes miſſam liberanꝭ ab ob
ligatione q̄ ſingl'i tenenꝭ vnã miſſam au-
dire. ¶ Tertia ↄcluſio vtrũ ſoluẽs ſuffra
gia in pctõ mortali libereꝭ: an teneaꝭ iteꝝ
ſoluere: Et videꝭ ꝙ ſic: q꞉ ille q̄ fecit peni
tentiã ꝓ ſe in pctõ mortali: ꝓ tanto non te
neꝭ iterare: q꞉ põt in alio ſecl'o ſatiſfacere.
alioq̄n qđ in alio ſecl'o fieri nõ poteſt: in il
lo fieri neceſſe eſt/ ſuffragia aũt ꝓ alio hic
quidẽ ꝛ non in purgatorio ſolui poſſunt.
Nã ibi ꝓ ſe ꝛ nõ ꝓ alio q̄s ſoluit/ ḡ in hac
vita teneꝭ ſuffragari ſibi. Solutio nõ eſt
veꝝ: p̄mo quidẽ: q꞉ aut ẽſt obligat⁹ ad ſuf
fragia ex ſtatuto ſup̲ioris/ et tũc nõ teneꝭ
iterare, tũ q꞉ ſup̲ior nõ potuit eũ obliga
re ad h̄/ ꝙ faceret ex charitate: ſed ſolũ ad
ſubſtantiã facti. tũ q꞉ debet ſupponere/ ꝙ
ſup̲ior ſtatuẽs vl' iniũgens ſit in charitate
ꝛ ita ſuffragiũ valet ex merito mãdantis/
ꝛ ſi nõ exequeꝭ q̄ ſibi cõſci⁹ eſt de mortali.
¶ Aut ex ꝓmiſſione ꝓpria: ꝛ tũc nõ eſt ve
riſimile ꝙ ſe obligauerit ad dicendũ in cha
ritate: ſed ſolũ ad dicendũ vel faciẽdũ ab-
ſolute: aut ſolũ rõne bñficij accepti/ ꝛ tunc
vel nõ eſt obligat⁹ de necitate: ſed de con-
gruitate tñ. vel ſi ẽ obligat⁹ ð neceſſitate/
nõ tamẽ determiate ad h̄ ſuffragiũ vel ad
aliud. Vñ illð nõ teneꝭ iterare: ſic nec illð
dicere tenebaꝭ. imo nec teneꝭ illud facere
ſi fuerit miſſa/ cui⁹ p̄ncipalis efficatia eſt
ex op̲e op̲ato: etiã ſi ſit mal⁹ miniſter. imo
nec ſi ſit aliud iterare tenetur: q꞉ valet ex
charitate poſtulãtis ſuffragiũ interp̄tati-
ue ꝑ beneficij collationẽ. Sed h̄ videꝭ eſſe
ↄtra illud qđ alijs dictũ eſt/ ꝙ nullus põt
ſatiſfacere ꝑ aliũ/ niſi ille alius ſit in chari
tate. Cui⁹ eñ opus in ſe mortuũ eſt ꝓ nul
lo põt eſſe ſatiſfactoriũ. Ad hoc poſſet di-
ci/ ꝙ ſi ex mãdato vl' rogatu alteri⁹ in cha
ritate exiſtentꝭ viui vel mortui/ ali⁹ pctõr
alias nõ factur⁹: q̄ſi ex ꝑſona illius faciat
ſuffragiũ ꝓdeſt illi. Si aũt q̄ſi noĩe ſuo fa
ciens vellet tñ illi applicare: tũc non poſſꝫ
peccator ꝓ alio ſatiſfacere. Vnð pctõr vt
ꝓcurator non põt ꝓ alio ſatiſfacere: ſed vt
nũc ius. Pet. de pal. vel dic clari⁹ ꝙ hic eſt
duplex q̄ſtio. Vna ẽ vtꝝ pctõr ſoluẽs alie
na ſuffragia libereꝭ: ꝛ iſta ẽ q̄ſtio p̄ncipa-
lis de q̄ hic q̄riꝭ. Alia eſt q̄ſtio vtrũ ſatiſfa
ciat/ ꝛ q̄tũ ad hãc ſcðaꝫ. p̄mo rñdeo ꝙ nõ
ſatiſfacit/ nũi illis modis q̄bꝫ dictũ eſt ſup̄

eodẽ ſmone p̲te. j. ↄcluſiõe. iij. ſed q̄tũ ad
p̄mã q̄ſtionẽ. Vtrũ libereꝭ videtur ꝙ ſic.
Non eñ plus obligaꝭ hõ homini q̄ꝫ deo:
ſed deo licꝫ q̄libet ſit obligat⁹ ſeruare p̄ce-
pta/ tñ non teneꝭ illa p̄cepta ſuare ex cha
ritate: de q̄ tamẽ dic ꝑ Tho. j. ij. q. c. ar. x.
Nec obſtat ꝙ intẽtio iniũgentis ſuffragia
fuit/ vt ꝓmittens ſatiſfaceret: q꞉ illa intẽ-
tio nõ obligat ꝓmittentẽ ſicut nec intẽtio
dei obligat hoiem/ q̄ eſt vt ad finẽ charita
tis ſeruet mãdata: q꞉ ſubſtãtia mãdati ob
ligat ſubditũ/ non aũt finis mãdati. Vi-
deꝭ tamẽ ꝙ ꝓmittens alij facere ſuffragia
ꝓ eo ſi ↄſcius eſt ſe eſſe in mortali/ ꝛ ↄſeq̄n
ter ꝓ eo ſatiſfacere nõ poſſe/ ꝙ videꝭ illuꝫ
decipere ꝛ ↄſeq̄nꝭ teneaꝭ ei ſatiſfacere: qđ
aliter vt videꝭ fieri non põt: niſi iterũ ſol-
uat. ſicut q̄ decipit aliũ teneꝭ ad intereſſe
actione de dolo. l. Et eleganꝭ. in p̄n. ff. de
dolo. Et. l. Si ſterilis. ђ. cuꝫ ꝑ vẽditorẽ. ff.
de actio. empti. ¶ Quarta ↄcluſio/ vtruꝫ
ſoluẽs ꝓ multꝭ tot ſuffragia q̄t debet oibꝫ
ſingilatim libereꝭ. Vt ſi ſoluo: xxx. miſſas
ꝓ recõmendatis mihi in. c. ꝛ nõ hãc ꝓ hoc
vel ꝓ illo ꝛc̄. Dico ꝙ non ꝑfecte: q꞉ min⁹
ſoluit cuilibet: ꝛ ꝑ ↄñs non liberaꝭ. Nam
p̲ticularis ſolutio ml'ta habet incõmoda:
vt ſi debeã tibi. x. Titio. x. Seio. x. ꝛ ſoluo
hodie. x. tribꝫ ꝛ cras. x. tribꝫ. ꝛ poſt cras. x.
tribꝫ. non tantũ ꝓdeſt q̄ꝫ ſi ſtatim vni ſol-
uiſſem. x. q꞉ ille potuiſſet ſtatim de illis. x.
facere volũtatẽ ſuã. Et ſic eſt hic/ vt ſi ſint
tres in carcere tres habeãt. x. ꝓ q̄libet ꝓ oĩ
bus: ꝛ ſi p̄mo die ſoluo. x. nullus euadet
carcerẽ licꝫ debitũ omniũ minuaꝭ. ſi ſcða
die. x. adhuc nll's liberaꝭ: ſi tertia/ tũc oẽs
ſil' liberanꝭ: ſed ſoluẽdo ꝓ ſingl'is p̄m⁹ pri
mo die. ij. ſcða. iij. tertia fuiſſet liberat⁹: et
ſic duoꝝ feci ↄditionẽ deteriorẽ. Si ḡ ali
qui in purgatorio exiſtẽtes ſic ſũt diſpoſiti
ꝙ vn⁹ vna miſſa ꝛ nõ minori ſuffragio li-
berand⁹ ſit/ ꝛ ſint mlti tales vna miſſa ꝓ
oibꝫ iſtis dicta nullũ eripit: ſed dicta ꝓ q̄li
bet ip̄oꝝ vna ſtatim eũ eripit/ ꝛ ſic diuti⁹
ſingl'i tenẽꝭ ꝛc̄. ¶ Quinta ↄcluſio ẽ/ vtrũ
ſoluẽs ꝓ multis ꝙ debꝫ ꝓ vno illoꝝ/ ꝛ nõ
plus libereꝭ. Dicendũ ꝙ ſic/ dum tñ p̄nci
paliꝭ fiat pro illo ꝓ quo debet. ꝛ ꝓ alijs ſe-
cũdario. Et ꝙ in ſuffragio habẽte op⁹ ope
ratũ efficax ſicut in miſſa h̄ liceat patꝫ in
canone: vbi ſemꝑ fit memoria taꝫ ꝓ viuis

q̄p pro defūctis. Sed q̇d ſi aliq̇s ꝓmiſit ſingilatim diuerſis vnā miſſam: vtrū liberat̃ celebrando/vnā ꝓ om̄ibꝫ eq̄liter intendendo Pe. de pal. dī ꝙ non regularit̃ a toto: ſed tanto: qꝛ ſoluit min⁹ quā debet ſicut ꝓmittens Titio vnā marchā: ⁊ Seio vnā nō totalit̃ liberat̃ offerendo duobꝫ vnā. ſic ⁊ miſſa celebrata ꝓ m̄ltis nō tm̄ valet ſingulis. Pōt aūt excuſari q̇nq꜡ modis. Primo ꝓpter impoſſibilitatē celebrādi ꝓ q̇libet ſpēaliter: puta ſi collegiū ſaluo officio ad qḋ eſt inſtitutū nō poteſt ſoluere pluſq̄ꝫ/tres aut duas/aut vnā miſſam. Aut ſi religioſo poſtq̄ꝫ ꝓmiſit alicui a ſup̱iore imponatur alie miſſe: qꝛ difficultas p̄ſtationis ⁊ ſi nō liberat tñ non excuſat. Da exemplū de debito hereditario: q̄n bona defuncti nō ſufficiūt. Scḋo ꝓpter ꝯſuetudinē: maxie apud eum/q̇ ſcit vel ſcire tenet̃: qꝛ ſcienti dol⁹ nō infert̃: ſicut de parrochianis q̇ petunt miſſas a curatꝫ ⁊c̄. Tertio ꝓpter couentionē ſi expreſſe h̄ dicat ꝓmittens: qꝛ ꝯtractus ex couentione legē accipiunt. l. Si couenerint. ff. depoſiti: qḋ etiam ſufficit dicere executori: qꝛ cui cōmiſit teſtator diſtributionē pecunie/ꝓmiſſa videt̃ etiā cōmiſiſſe ordinationē de miſſa ꝓcuranda. Quarto ꝓpter recōpenſationē: quia nō refert q̇d ex equipollentibꝫ fiat: vt ſi in aliis miſſis vel ſuffragiis recōpenſet̃/ſicut apud nos miſſa dicēda a ꝯuentu imponit̃ octo fratribꝫ. Quinto ꝓpt̃ ſupple tionē dei ⁊c̄. Sed qꝛ in h̄ eſt difficultas: ideo pōt illa in p̄dicando dimittere. Et p̄dicta ſit ſ꜡ Pe. de pa. in. iiij. di. xlv. q. j. ⁊. ij.

De indulgētiis. Ser. xxvij.

OUaſi a facie colubri. ⁊c̄. Proſeq̄ndo adhuc tertiā ꝯſiderationē q̄rti artic̄li vicꝫ de remediis ꝯtra veniale pctm̄ remanet vltimo loqui d̄ indulgētiis ꝑ quas remittunt̃ pctā/etiā in purgatorio. vt infra dicet̃. Nō em̄ ſunt inſtitute indulgētie ad remiſſionē culpe: ſed pene debite mortali remiſſo vel veniali. Salutet̃ virgo maria ⁊c̄. Pro cōplemēto hui⁹ materie debem⁹ notare tres articulos.

Prim⁹ eſt de indulgētie valore.
Scḋus de earundē ſuſceptore.
Terti⁹ de earundē collatore.

¶ Primus ergo artic̄lus eſt de valore indulgentiaꝝ. Ubi ſunt tria videnda. Primū de cauſa valoris: q̄ eſt theſaur⁹ eccl̄ie ꝓ quo ſoluit̃ pena debita ꝓ pctis venialibꝫ ⁊ etiā mortalibꝫ hic remiſſis/aꝑiente illo q̇ habꝫ claues eccl̄ie. ſoli aūt Petro et ſucceſſoribꝫ ei⁹ date ſunt claues. xxiiij. q. j. ca. Quōcunq꜡. Et de trāſla. p̄la. Quanto. Da ſil̄itudinē de eo: q̇ habꝫ claues theſauri materiales reipublice: d̄ q̄ ſoluendū eſt debitū alteri⁹ ⁊c̄. Sic in ꝓpoſito ⁊c̄. Mater em̄ eccl̄ia ꝯſiderās/ꝙ ꝓ q̄libet peccato mortali debet̃ ſeptennis pnīa. xxxiij. q. ij. h ipm. Et notat̃. xxij. q. j. Predicandū. Conſiderās etiā ꝙ m̄lta pctā cōmittunt̃ ad quorū ſatiſfactionē/nō ſufficeret vita hoīs ad pnīam ꝑagendā: ſed remaneret aīa purganda in purgatorio: ꝯſiderās etiā penā purgatorij eſſe accerbiſſimā: mota pietate materna: inſtituit indulgētias ꝑ qs ſoluunt̃ d̄bita penaꝝ d̄ theſauro publico ⁊c̄. Theſaurus em̄ iſte cōſiſtit in duobꝫ. Primo q̇dē in merito chr̄i: qui dotauit eccl̄iā ſuā notabili theſauro/de q̄ iſta ſumunt̃. ſ. merito ⁊ ſatiſfactiōe ſua/quā fecit ieiunādo: orando: laborādo: itinerādo. p̄dicando. ſuſtinendo: ⁊ tandē mortē patiēdo. cui⁹ vna gutta ſanguinis ſuffeciſſet: ⁊ hic theſaur⁹ eſt infinit⁹: adeo ꝙ ſemꝑ reſtat ad muniendū gratis pctōribꝫ vñ ſatiſfaciant. Unde Sap̄. vij. dicit̃ ꝙ ſapiā. ſ. chr̄s: qui eſt ſapientia patrꝫ infinit⁹ theſaur⁹ eſt hoībꝫ: quo q̇ vſi ſunt: p̱cipes facti ſunt amicitie dei.

¶ Scḋo hic theſaur⁹ cōſiſtit in meritis ſctōꝝ ⁊ penalitatibꝫ paſſiōibꝫ coꝝ: q̇ multa ſuꝑerogauerūt q̄ꝫ meruerīt pctā coꝝ. et ſic illud ſuperfluū reponit̃ in theſauro eccleſie: qꝛ ſcti hac intentōe fecerūt opa ſatiſfactionis: vt nō ſolū ſibi: ſed etiā corpori chr̄i/qḋ eſt tota ecc̄ia facta ꝓdeſſent: ſicut Paul⁹ dī. Om̄ia ſuſtineo ꝓpter electos: vt ⁊ ipi ſalutē ꝯſequāt̃ q̄ eſt in chr̄o Ieſu. ij. Tim̄. ij. Et Col̄. j. Impleo ea q̄ deſunt paſſioni chr̄i in carne mea: ꝓ corꝑe ei⁹ qḋ eſt eccl̄ia cui⁹ fact⁹ ſum miniſter ſ꜡m diſpēſationē dei. Nota Chriſti. i. corꝑis chriſti myſtici: qꝛ nr̄e paſſiones q̇ ſum⁹ membra chr̄i/ipius chr̄i ſunt: qꝛ eſt vnū caput cum vno corꝑe. Qui ḡ membrū chr̄i eſt q̇cq̇d patit̃ ab eis/q̇ nō ſunt in mēbris chr̄i: de